

УДК 37.018.46:614.23

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗНАНЬ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ – СТВОРЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІРАЛІ ЗНАНЬ

Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

WAYS TO OVERCOME THE NEGATIVE EFFECTS OF THE TRANSFORMATION OF KNOWLEDGE IN POSTGRADUATE MEDICAL EDUCATION SYSTEM – CREATING OF PROFESSIONAL SPIRAL KNOWLEDGE

Yu. V. Voronenko, O. P. Mintser

National Medical Academy of Postgraduate Education by P. L. Shupyk

У статті обґрунтовано методи управління знаннями та створення спіралі передачі медичних знань у післядипломній медичній освіті та безперервному професійному розвитку лікарів і провізорів.

The article substantiates methods of knowledge management and the creation of a spiral transmission of medical knowledge in postgraduate medical education and continuing professional development of physicians and pharmacists.

Вступ. Поширення медичних знань та обмін інформацією в нинішніх умовах відбуваються бурхливо. Робота з отриманими знаннями вимагає принципово нових методик. Водночас більша частина вищих медичних навчальних закладів та закладів післядипломної освіти займається виключно накопиченням і простим поширенням найбільш ефективних і передових методів діагностики та лікування хворих. У результаті різниця між різними освітніми структурами полягає не в знаннях, якими вони володіють, а в здатності застосовувати їх на практиці. Цікаво, що багато ВНЗ визнають наявність розриву між знаннями та їх використанням на практиці, але, в більшості випадків, не хочуть зрозуміти причини його появи.

Таким чином, існуюча стратегія післядипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку не в змозі належним чином забезпечити інноваційний процес, оскільки для реалізації нововведень недостатньо простої обробки інформації, що надходить з внутрішніх і зовнішніх джерел. Необхідне постійне створення нового знання з метою вирішення існуючих проблем і пристосування процесу до мінливого оточення.

Починаючи з появи робіт І. Нонака і Х. Такеути (1995), стрімкого і широкого поширення набули концепції управління знаннями в усіх сферах діяльності,

© Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер

включаючи науку і освіту. Відбувається безпосереднє формування “технології управління знаннями” як сукупності певних методів, прийомів і програмно-технологічних засобів для забезпечення вільної циркуляції знань та їх генерації.

Особливу потребу в розвитку даного напрямку відчуває освіта в медицині. Великий обсяг неформалізованої, недостатньо структурованої і неявної інформації (знань), особливо вираженої в системі післядипломної освіти лікарів та провізорів, робить завдання контролю якості навчання досить складним.

Метою дослідження є обґрунтування методів управління знаннями та створення спіралі передачі медичних знань у післядипломній медичній освіті та безперервному професійному розвитку лікарів і провізорів.

Матеріал дослідження. Дані контролю знань інтернів, лікарів і провізорів при дистанційній передачі.

Основна частина. Управління знаннями в післядипломній освіті лікарів і провізорів має свої особливості, насамперед, через абсолютно інше співвідношення явних і неявних знань. Відповідно і методики передачі знань у післядипломній освіті мають іншу основу і спрямованість. Пропонується для забезпечення ефективного послідовного чергування чотирьох процесів – соціалізації, екстерналізації, комбінації, інтерналізації, що створюють так звану спіраль знань,

розглянути можливість створення у навчальних закладах післядипломної медичної освіти спеціалізованих структур (або реорганізації існуючих навчально-методичних кабінетів), керуючих новими знаннями за стратегією “з центру–вгору–вниз”. У цьому випадку менеджери середньої ланки (методисти спеціалізованої освіти) є провідниками ідей між запропонованими концепціями керівників вищої ланки і приземленою, рутинною діяльністю рядових викладачів, які ці концепції повинні реалізовувати. Вони ж створюють карти знань – процес ідентифікації знань і

умінь, необхідний для вироблення рішення при діагностиці та лікуванні захворювань.

Висновки: 1. Необхідна інтенсифікація навчально-методичної роботи шляхом надання методичним кабінетам у системі післядипломної освіти лікарів і провізорів функцій управління знаннями.

2. Інструментами управління передачею знань у післядипломній освіті лікарів та провізорів є: індивідуалізація освіти; динамічне управління контентом освіти, створення портфоліо тих, хто навчається, створення механізмів контролю знань при самоосвіті.

Отримано 08.04.14